

Besvarelse af 10-dagesforespørgsel fra Det Konservative Folkeparti vedr. Fritidsfaciliteter i Aarhus Kommune

Forespørgsel

1. Hvor mange fritidsfaciliteter er der i Aarhus Kommune pr. 1.000 indbyggere fordelt på hhv. faciliteter til idræt (DGI/DIF) og til DUF-organisationer?
2. Hvor mange fritidsfaciliteter er der i perioden år 2000-2020 opført i Aarhus Kommune fordelt på hhv. faciliteter til idræt (DGI/DIF) og til DUF-organisationer?
3. Hvor mange fritidsfaciliteter til DUF-organisationer skal der opføres i den kommende investeringsperiode, hvis der i 2030 skal være mindst samme antal faciliteter pr. 1.000 indbyggere, som der er i dag. a. Hvad vil de estimerede investeringer koste i perioden?
4. Har Aarhus Kommune krav eller anbefalinger om opførelse af lokaler til DUF-organisationer eller andre folkeoplysende foreninger, når der byudvikles eks. på Aarhus Ø?

Baggrundsdata om de idebestemte folkeoplysende foreninger

De idebestemte børne- og ungdomsforeninger er i Aarhus organiseret i ÅUF – Århus Ungdommens Fællesråd. ÅUFs medlemsforeninger fordeler sig på følgende fem grupperinger:

- Børne- og ungdomskorps (fortrinvis spejdere og FDF-kredse)
- Politiske ungdomsforeninger
- Religiøse ungdomsforeninger
- Øvrige foreninger (bl.a. rollespilsforeninger, Coding Pirates, studenterforeninger mv.)
- Mellemfolkelige og internationalt arbejdende foreninger (eks. Ungdommens Røde Kors, Red Barnet Ungdom, udvekslingsorganisationer og kulturforeninger m.fl.)

Flere af ovennævnte foreninger har flere lokalforeninger i Aarhus. Dette gælder især spejderforeninger, der udgør 65 af de i alt 115 selvstændige lokale foreninger under ÅUF. Ikke alle foreninger under ÅUF er dog folkeoplysende, og derfor heller ikke omfattet af folkeoplysningslovens krav om kommunalt tilskud til aktiviteter og lokaler¹. Alle spejdergrupper og FDF-kredse er folkeoplysende, det samme gælder de religiøse foreninger og de politiske foreninger. For foreningerne i grupperingerne 'Øvrige' og 'Mellemfolkelige og internationalt arbejdende ungdomsforeninger' er det et blandet billede. I alt er ca. 90 af de 115 foreninger under ÅUF folkeoplysende.

Hertil kommer yderligere en gruppe af folkeoplysende idebestemte foreninger, som modtager tilskud fra Aarhus Kommune, men ikke er organiseret i ÅUF/ DUF, eksempelvis fordi der ikke er tale om børne- og ungdomsforeninger. Der er således i alt 168 folkeoplysende idebestemte foreninger i Aarhus.

Tabel 1. Medlemstal 2019 i de folkeoplysende idebestemte foreninger og idrætsforeninger i Aarhus, der modtager aktivitets- og/eller lokaletilskud*).

Medlemstal 2019 folkeoplysende foreninger i Aarhus*)	Antal foreninger	Antal foreninger, der ikke har oplyst medlemstal**	Medlemstal
Uniformerede korps	72	15	6.536
Religiøse foreninger	30	17	1.974
Politiske foreninger	15	7	1.005
Øvrige foreninger	51	21	1.544

¹ Folkeoplysende foreninger skal bl.a. være demokratisk opbygget og åbne for alle, samt tilbyde folkeoplysende virksomhed, der er almenyttig og kontinuerlig.

Idebestemte foreninger i alt	168	60	11.059
Idrætsforeninger i alt	714**	453	88.859

*) Ovenstående medlemstal er ikke fyldestgørende, idet det for alle typer folkeoplysende foreninger gælder, at de ikke er forpligtede til at oplyse deres samlede medlemstal til Sport & Fritid i forbindelse med ansøgning om aktivitets- og lokaletilskud. Henholdsvis 35% af de idebestemte foreninger og 63% af idrætsforeningerne har ikke oplyst medlemstal, hvorfor ovenstående medlemstal generelt må forventes at være for lave. Dette understøttes af, at de seneste medlemstal for 2019 fra DIF og DGI for idrætsforeninger i Aarhus Kommune er på 134.202 medlemmer.

** I den seneste opgørelse fra DIF og DGI opgøres antallet af idrætsforeninger i Aarhus Kommune til 504. I her-værende opgørelse indgår alle godkendte folkeoplysende idrætsforeninger inkl. en række meget små specialiserede foreninger (eks. små studentersportsklubber mv.)

Ad. 1: Hvor mange fritidsfaciliteter er der i Aarhus Kommune pr. 1.000 indbyggere fordelt på hhv. faciliteter til idræt (DGI/DIF) og til DUF-organisationer?

De almindelige faciliteter til foreningslivet i Aarhus

Sport & Fritid besidder ikke fuldstændige data/ opgørelser over samtlige fritids- og idrætsfaciliteter i kommunen, da rigtig mange af disse er i privateje/foreningsejede. I den seneste analyse af dækningen af idrætsfaciliteter i Aarhus valgte man derfor at fokusere på de generelle/almindelige idrætsfaciliteter i form af idrætshaller (inkl. sportssale og gymnastiksale) og boldbaner, som er tilgængelige/ kan lejes af byens foreningsliv, og som en stor del af foreningslivet benytter. Mindre specifikke faciliteter som eks. klubhuse, tennisbaner, outdoorfaciliteter og vandsportsfaciliteter samt større specialfaciliteter som svømmehaller, skøjtehal mv. indgik ikke i opgørelsen. Der blev desuden inddraget både kommunale og foreningsejede faciliteter, som foreningerne har adgang til at leje til deres aktiviteter.

Tilsvarende har Sport & Fritid ikke en fuldstændig opgørelse over de mange forskellige typer faciliteter til byens idebestemte foreninger. En række af foreningernes faciliteter har karakter af specialfaciliteter, ligesom alle foreninger har adgang til at booke kommunale mødelokaler, klasselokaler og skolekøkkener.

ÅUF beskriver de forskellige grupperingers behov med følgende eksempler:

Korps: Spejder-grupper, FDF-kredse og DUI-Leg og Virke

Denne gruppe af foreninger bruger spejderhytter med udeområder, hvor der er mulighed for og faciliteter til udeaktiviteter, da en stor del af aktiviteterne er udendørs hele året. Det er bålhytter, bålpladser, shelters, og grønne områder, som foreningen selv disponerer over. Spejderne bruger også kommunale shelters og lejrpladser til lejrture, og nogle specialiserede grupper bruger desuden havne-/ vandfaciliteter.

Religiøse foreninger, politiske foreninger og mellemfolkelige foreninger:

Disse grupper har primært behov for mødelokaler og væresteder. Herudover bruger mange fælleskøkken. Aktiviteterne er ofte en blanding af samtale, fællesspisning og en række forskelligartede fællesaktiviteter.

Øvrige foreninger:

Denne gruppe af foreninger har typisk en niche-aktivitet, som kræver noget særligt af faciliteten.

- Rollespilsforeningerne bruger både et udeområde til at afholde rollespil i og værksteder til at producere udstyr til spillet. De har også brug for mødelokaler til planlægning og evaluering. Pt. mangler de værkstedsplads i tilknytning til deres lokaler.

- Coding Pirates har brug for børnevenlige it-faciliteter til at kode og lave it-undervisning med børn. De bruger DOKK1 og universitetet.

- 4H har brug for plads til at lave fælleshaver, for masser af køkkenplads til madlavning med børn.

Som det fremgår af opgørelsen over medlemstal, findes hovedparten af medlemmerne i de idebestemte foreninger i hhv. de uniformerede korps, de religiøse og de politiske foreninger. Der vil derfor her blive taget udgangspunkt i antallet af faciliteter til disse foreninger. Faciliteterne opgøres i form af antallet af kommunale fritidshuse/hytter, der benyttes af eksempelvis spejderne, samt antallet af foreninger, der modtager lokaletilskud til deres egne faciliteter (som de enten ejer eller lejer). Herved kan findes et mål for antallet af fritidsfaciliteter, som er til rådighed for bl.a. spejdere, religiøse og politiske foreninger.

Opgørelsen inddrager, i lighed med analysen på idrætsområdet, således ikke specialfaciliteter til foreninger med individuelle/ specifikke behov, ligesom der ikke inddrages de mange kommunale mødelokaler mv., der stilles til rådighed for foreningslivet i almindelighed.

Tabel 2. Fritidsfaciliteter til idebestemte foreninger	
Kommunale fritidshuse/spejderhytter	22
Foreninger, der modtager lokaletilskud til egne eller lejede faciliteter (bedste skøn baseret på de oplysninger vi har)	
Uniformerede korps	30
Religiøse foreninger	9
Politiske foreninger	6
I alt	45
Antal almindelige fritidsfaciliteter (hytter/ fritidshuse, klublokaler mv.) til idebestemte foreninger (ekskl. Kommunale mødelokaler, klasselokaler og fælleskøkkener)	67

Facilitetsdækning og udbygningsbehov for fritids-og idrætsfaciliteter i Aarhus frem til 2030

Sport & Fritid udarbejdede i nov. 2019 en analyse af facilitetsdækningen på idrætsområdet for almindelige idrætsfaciliteter i form af normerede sportshaller (vægtet mål for store idrætshaller, sportssale og gymnastiksale) og normerede boldbaner (vægtet mål for kunstgræsbaner, græsbaner og grusbaner). Dækningsgraden blev opgjort som antal indbyggere pr. facilitet, hvorfor denne enhed også er anvendt her.

Idrætsområdet

Antallet af almindelige idrætsfaciliteter var i 2019 på 96 normerede idrætshaller og 225 normerede boldbaner. Analysen viste, at antallet af indbyggere pr. normeret idrætshal qua befolkningsudviklingen vil stige fra 3596 i 2019 til 4211 borgere pr. normeret idrætshal i 2030, hvis der ikke etableres yderligere idrætshaller i Aarhus i perioden. Tilsvarende vil dækningen af fodboldbaner gå fra 1534 borgere pr. bane i 2019 til 1699 i 2030.

Tabel 3: Dækning* af alm. Idræts- og fritidsfaciliteter og udbygningsbehov i Aarhus 2019-2030

Facilitetstype	Dækning 2019	Dækning 2025	Dækning 2030 ¹	Udbygningsbe- hov 2030
Normeret idrætshal**	3596	3924	4211	21,8
Normeret boldbane***	1534	1583	1699	31,7
Alm. fritidsfacilitet****	5152	5623	6034	11,5

*Dækningsgrad er opgjort som antal indbyggere pr. facilitet

** En normeret idrætshal opgøres således: idrætshaller (20*40 m) vægtes med faktor 1, sportshaller (15*30 m) med

faktor 0,50 og gymnastiksale (10*20m) med faktor 0,25.

*** En normeret boldbane er et vægdet mål og opgøres således: grusbane: 0,5; græsbane: 1; kunstgræsbane: 2.

**** En almindelig fritidsfacilitet er her defineret som fritidshus/ spejderhytte/klubhuse mv. til idebestemte foreninger.

Fritidsområdet

På fritidsområdet (jf pkt. 1 tabel 2) vurderes der at være i alt 67 almindelige fritidsfaciliteter til de idebestemte foreninger, svarende til en dækningsgrad 5152 borgere pr. fritidsfacilitet i 2019. Fremskrives dette med befolkningsvæksten, uden at der etableres nye fritidsfaciliteter, vil dækningen være på 6034 borgere pr. fritidsfacilitet i 2030.

Ad. 2: Hvor mange fritidsfaciliteter er der i perioden år 2000-2020 opført i Aarhus Kommune fordelt på hhv. faciliteter til idræt (DGI/DIF) og til DUF-organisationer?

Sport & Fritid har ikke tilgængelige opgørelser over nyanlæg af hverken idræts- eller fritidsfaciliteter i perioden 2000-2020. Det er dog muligt at redegøre for nye idræts- og fritidsfaciliteter de sidste 5 år.

Kommunale og selvejende fritids- og idrætsfaciliteter

Idræts- og fritidsfaciliteter kan være både kommunale og selvejende/foreningsejede. I Aarhus Kommune er en stor del af idræts- og fritidsfaciliteterne selvejende, hvor foreningslivet selv har rejst midlerne til en given facilitet, kombineret med et kommunalt anlægstilskud og kommunale lånegarantier. Dette gælder både på idrætsområdet og det øvrige foreningsområde.

Nye kommunale fritids- og idrætsfaciliteter 2016-20

Der er i de sidste 5 år ikke sket nyanlæg eller udvidelser af kommunale idrætshaller eller boldbaner². På fritidsområdet er 2 kommunale spejderhytter på grund af brand blev genopført i perioden. Der arbejdes desuden på at etablere " Det Grønne aktivitetshus" i Marselisborgskoven. Herudover er Fjordsgade Forenings- og Fritidshus åbnet i 2018 med mange nye mødelokaler, foredragssal, krearum og 2 mindre gymnastiksale til gavn for hele foreningslivet. Her har bl.a. ÅUF, Aarhus Garden, spejdergruppen DDS 9. Aarhus gruppe, Frederiksbjerg Athlet Klub, Aarhus Bordfodbold Forening og Sager der Samler fået egne lokaler. Der er dog i høj grad tale om en genhusning af foreninger efter nedlæggelsen af bl.a. Sct. Annagade og Brobjergskolen, som facilitet til fritidslivet, hvorfor det ikke kan betragtes som egentlige nye faciliteter.

Tilskud til nye foreningsejede fritids- og idrætsfaciliteter 2016-20 fra Anlægspuljen og Idrætspuljen³

En gennemgang af Anlægspuljen til renovering og nyanlæg af fritids- og idrætsfaciliteter og Puljen til Idrætsfaciliteter for de sidste 5 år viser, at der er givet tilskud til 2 nye spejderhytter, 2 multihuse/idræts- og kulturcentre, 2 nye idrætshaller og 3 nye kunstgræsbaner.

Herudover er der givet tilskud til renovering eller udvidelse af 2 faciliteter til idebestemte foreninger og 19 udvidelser/ modernisering af både større og mindre idrætsfaciliteter, (udendørs baner, klubhuse, vandsportsfaciliteter eller andre mindre specialfaciliteter – se oversigt i bilag 1). Der er mange ansøgninger til begge puljer og ikke alle får tilsagn om tilskud. På ÅUF/DUF-området har alle ansøgninger, der opfyldte puljens kriterier fået bevilget tilskud.

² Der er i perioden 2005-20 givet 50% tilskud til etablering af i alt 20 nye foreningsejede kunstgræsbaner.

³ Begge puljer fordeles efter ansøgning, og der gives højst 50% tilskud til nyanlæg og moderniseringer/udvidelser – og ofte mindre ved nye anlæg og store anlægsprojekter. Der er krav om dokumentation af likviditet og en høj grad af egenfinansiering.

Ad. 3: Hvor mange fritidsfaciliteter til DUF-organisationer skal der opføres i den kommende investeringsperiode, hvis der i 2030 skal være mindst samme antal faciliteter pr. 1.000 indbyggere, som der er i dag.

a. Hvad vil de estimerede investeringer koste i perioden

For at bevare den nuværende dækningsgrad af almindelige fritidsfaciliteter frem mod 2030 skal der, jf. tabel 3, etableres yderligere 11,5 fritidsfaciliteter. Anvendes samme beregningsmodel, som ved idrætsfaciliteter, kan nedenstående investeringsbehov estimeres.

Den gennemsnitlige anlægspris for en hytte/fritidshus eller foreningsfacilitet estimeres her til ca. 4 mio. kr., hvilket giver et samlet investeringsbehov på 46 mio. kr. over 10 år (i 2020 priser), forudsat at der sker en fuld kommunal finansiering. Hertil kommer driftsudgifter hvert år, efterhånden som flere faciliteter etableres.

På idræts- og fritidsområdet er der imidlertid tradition for en høj andel foreningsejede faciliteter, hvor der gives et kommunalt tilskud på op til 50% af anlægsudgiften. Antages det, at 50 % af de nye almindelige fritidsfaciliteter skal være foreningsejede med et kommunalt tilskud på eksempelvis 33% af anlægsprisen vil det estimerede investeringsbehov til fritidsfaciliteter over 10 år være på 30,6 mio. kr. + driftsudgifter. Svarende til en årlig ramme på ca. 3,1 mio. kr. ekskl. prisfremskrivinger og drift. Der skal dog gøres opmærksom på, at der på DUF-området er tale om relativt mindre foreninger end på idrætsområdet, så de kan have vanskeligt ved at medfinansiere større anlægsudgifter og driftsfinansiere større låneoptag til anlægsinvesteringen.

Ovenstående belysning af behovet for fritidsfaciliteter i et 10-års perspektiv tegner et billede af behovet for almindelige fritidsfaciliteter i takt med befolkningsudviklingen. Den inddrager imidlertid ikke behovet for specialfaciliteter som eksempelvis værkstedsfaciliteter, amatørscener, IT-lokaler mv., som alle er en væsentlig del af det samlede udbud af fritidsfaciliteter i en stor kommune som Aarhus.

I en udbygningsproces vil det altid være nødvendigt at foretage en konkret vurdering af, hvilken type facilitet, der er størst behov for i hvert enkelt tilfælde. Om der er størst behov for at udbygge med et fritids- og aktivitetshus eller med specialfaciliteter til en eller flere foreninger afhænger både af behovene i lokalområderne og det samlede facilitetsbillede i hele Aarhus. I hvilket omfang man vælger at udbygge, vil ligeledes være et spørgsmål om, hvilket serviceniveau, der vælges.

Ad. 4 Har Aarhus Kommune krav eller anbefalinger om opførelse af lokaler til DUF-organisationer eller andre folkeoplysende foreninger, når der byudvikles eks. på Aarhus Ø?

Aarhus kommune har ikke vedtaget eller fastsat faste krav eller normer for udbygning af idræts- og fritidsfaciliteter i forbindelse med den generelle byudvikling, som man ex. kender i forhold til Almene boliger og daginstitutioner.

I Sports- og fritidspolitikken indgår en ambition om at fastholde den nuværende dækning af faciliteter til fritid og idræt i takt med byudviklingen. Da der ikke er afsat midler til området, har det imidlertid ikke været muligt at stille konkrete krav eller forslag til faciliteter i sådanne byudviklingsområder.

Sport og fritid gør løbende opmærksom på behovet og vigtigheden af at skabe plads til foreningsfaciliteter i forbindelse med byudvikling, helhedsplaner mv. der fører til en befolkningstæthed.

Rabih Azad-Ahmad

/

Kirsten Jørgensen

5. maj 2020

Bilag 1: Fritidsfaciliter i perioden år 2016-2020 opført i Aarhus Kommune fordelt på hhv. faciliteter til idræt (DGI/DIF) og til DUF-organisationer? (max 50% tilskud fra anlægs- og/eller Idrætspuljen, ofte mindre)

Faciliteter til Fritidsbrugere/ idebestemte foreninger

Tilskud til fritidsfaciliteter (spejderhytter, aktivitetshuse, scenekunst, værkstedsfaciliteter osv.)

- FDF Ellevang Risskov - Ny spejderhytte og naturværksted – (Anlægspuljen 2016)
- DDS Valhalla - Ny spejderhytte i Brabrand - (Anlægspuljen 2019)

Tilskud til udvidelse/ modernisering af eksisterende faciliteter

- KFUM Spejderne i Harlev-Framlev - Renovering af udvidelse af spejdernes hus "Harlev Station" - (Anlægspuljen 2020)
- DDS 1. Tranbjerg - Etablering af klatre- og aktivitetstårn – (Anlægspuljen 2020)

Faciliteter til både idebestemte foreninger og idrætsforeninger

Tilskud til Multihuse/ – idræts- og kulturcentre:

- Multihus Hjortshøj – (Idrætspuljen 2017/2018 – godkendt i byrådet)
- Harlev Idræts- og Kulturcenter – (Anlægspuljen 2018 – Behandles på Byrådsmøde i april 2020)

Faciliteter til Idrætsforeninger

Tilskud til etablering af nye idrætshaller/ sportssale

- Lystrup Idrætscenter – udvidelse med ny hal (Idrætspuljen 2019/2020)
- VIK Gymnastik – Udvidelse med ny bevægelseshal (Idrætspuljen 2019/2020)

Tilskud til etablering af kunstgræsbaner:

- Kunstgræs i Viby og Brabrand (Idrætspuljen 2017/2018)
- VSK Aarhus – Kunstgræsbane (Idrætspuljen 2019/2020)

Tilskud til større moderniseringer eller udvidelser af eksisterende idrætsfaciliteter

- Aarhus 1900 Atletik og Motion – modernisering af Marselisborghallen (Idrætspuljen 2017/2018)
- Lystrup If Svømning – Lystrup svømme og aktivitetscenter (anlægspuljen 2016, Anlægspuljen 2019 og Idrætspuljen 2019/2020 - godkendt i byrådet)
- Projekt totalrenovering af Søsporten (Idrætspuljen 2017/2018)

Tilskud til etablering/modernisering/udvidelse af mindre udendørs anlæg, klubhuse, badehuse mv.

- Højbjerg Tennis – om- og tilbygning af klubhus (anlægsplan 2016)
- Aarhus Svæveflyveklub – Udvidelse af hangarområde (Anlægspuljen 2016)
- Wavepark Project - Etablering af Street Surfing/Urban Wave Park – (Anlægspuljen 2016)
- Stautrup If Tennis – Etablering af kunstgræs – (Anlægspuljen 2017)
- Kolt Hasselager IF – Om- og tilbygning af KHIF Fitness - (Anlægspuljen 2017)
- BTK Viby – Om- og tilbygning af klubhus - (Anlægspuljen 2017)
- Skaterhockey - udendørs skaterhockeybane (Anlægspuljen 2018 og Puljen til idrætsfaciliter)
- Marselisborg Sejlklub - Etablering af omklædnings- og bade faciliteter – (Anlægspuljen 2018)
- Brabrand IF Tennis – Om- og tilbygning af klubhus (Anlægspuljen 2018)
- Højbjerg Tennis – Etablering af Paddelbane – (Anlægspuljen 2019)
- Åbyhøj Tennis – Inddragelse af to toiletter til klubhus - (Anlægspuljen 2019)
- Aarhus Beachvolley Club – Beach Park Aarhus Airdome - (Anlægspuljen 2019)
- Skødstrup Sportsforening - Udvidelse af sandområde til beachvolley mm – (Anlægspuljen 2020)
- Skytteklubben DSB/ASF - Udvidelse af skydeareal – Vestereng (Anlægspuljen 2020)
- Beder-Malling Idrætsforening (BMI) - Udvidelse af fitnessafdelingen (Anlægspuljen 2020)
- Todbjerg-Mejlby IF Fodbold (TMIF) - (Anlægspuljen 2020)